

Mues
Registered for posting as a periodical
Category B.

The Australian Esperantist

(Successor to La Suda Kruco and La Rondo)

Oficiala Organo de la Aŭstralia Esperanto Asocio.

Membership, including this periodical: \$3.

Advertisements: 25 cents per line.

Editor (Redaktoro): F. R. Banham, 31 St. Andrew's Ave., Rosanna, Vic., 3084

Treasurer (Kasisto): L. Scott, 34 Ocean Road, Manly, N.S.W., 2095.

A.E.A. Press Officer: Mrs. M. Chaldecott, 16 Grosvenor Road, Lindfield, N.S.W. 2070

Address of A.E.A.: Box 415 P.O. Manly, N.S.W., 2095.

A.E.A. Libro-Servo: T. Elliott, 8 Lone Pine Parade, Matraville, N.S.W. 2036

No. 114 (194)

MELBURNO

Jan.-Feb. 1973

ESPERANTO AND PEACE

To anyone preparing for a debate or a talk the following may be suggestive:

"The adoption of a common auxiliary tongue will not automatically bring world peace; nations fight because they understand one another too well, and civil wars are tragic proof that men of the same speech may be at each others' throats. But a neutral auxiliary language is an indication that men are ready at last for that mutual consideration which is the first condition of peace . . . the cause of war is the thirst for supremacy . . . adoption of an international language would imply that we renounce overlordship." "The France of Tomorrow" (1942): Dr. Albert Guerard.

"An international language of itself cannot bring the age-old calamity of war to an end, and it is a dangerous error to think that it can do so. We cannot hope to reach a remedy for the language obstacles to international co-operation on a democratic footing while predatory finance-capital, intrigues of arms manufacturers and the vested interest of a rentier class in the misery of colonial peoples continue to stifle the impulse to a world-wide enterprise for the commonwealth of mankind. No language reform can abolish war while social agencies far more powerful than mere linguistic misunderstandings furnish fresh occasion for it. What intelligent language planning can do is to forge an instrument for human collaboration on a planetary scale when social institutions propitious to international strife no longer thwart the constructive

task of planning health, leisure and plenty for all." — Dr. Fred Bodmer: "Loom of Language" (1944), p. 511.

The causes of war are (1) economic; There will be no peace until our planet has become an economic unity. (2) psychological. This factor is accessory. There could have been no war in 1914 had not the whole of Europe been whipped into a bloodthirsty frenzy by press, church and school . . . Under these influences outstanding pacifists and internationalists readily volunteered for battle". (Translated gist of what E. Lanti wrote: "Vortoj de Lanti" (1971), p. 158-9).

Elsewhere Lanti affirmed that "an international language will not automatically secure world peace; but there will be no world peace without one".

"VENKO DE ESPERANTO"?

Multaj E-istoj supozas, ke la venko de ilia afero konsistas en tio, ke E-o jam estos fariĝinta la dua lingvo de ĉiu civilizita persono. Laŭ ĝisnuna sperto tiu celo estas malproksima. Ĉu tiu difino de nia celo estas superflue tropretenda? E-o jam atingus sian destinion, se ĝi estus uzata, ne de ĉiuj, tamen de konsiderinda nombro da homoj el kleraj kaj praktikaj tavoloj; kaj se la cetera mondo klare rekonus ĝian rolon kaj valoron. Sufiĉus, ekzemple, se la ĝenerala sinteno pri E-o estus analoga al tiu pri stenografio. Neniu batalas kontraŭ tiu utila uzilo. Male, oni rigardas ĝin lerninda por la plejmulto, sed eble ne por ĉiuj egale bezona.

Se la publiko rigardus la pli-malpli ampleksan, pli-malpli perfektan aplikadon de E-o kiel ion kutiman, kaj se ĝi vidus en preskaŭ ĉiu publika servloko minimume unu personon scipovantan E-on, tio jam estus vera venko. Realisme, tiu estas almenaŭ atingebla venko.

"HOW MANY ESPERANTISTS . . ?

You've heard it: How many E-ists in the world? A naive question meriting an answer that may bring some sense of reason and reality to the questioner. There is no statistical answer; Conjectures range from T. Jung's 40-50,000 "more or less active" E-ists ("Tri Homoj Flugis al Luno . . ."), through V. Sadler's 100,000 "perfect speakers" and "several millions more or less understanding the language" ("Interlingvistika Informservo, 10-12-72), E. Sonnenfeld's undefined "million" ("Esperanto", 7-8-68), J. C. Wells's same figure ("Esperanto", 1/69), up to Mario Pei's double shot: "about 8 million" (Unesco Courier, 11/63) and "the rosiest estimate is 15 millions in a world population of 3 billion" ("Esperanto", 1/69).

The only firm figures are those of the Yearbook of U.E.A.: — 32,000 ("Esperanto", 7-8/72); B.E.A. membership: 1485 ("British E-ist", 3/70) — plus the many thousands of members registered in the organisations of the dozens of countries listed in the U.E.A. Yearbook.

What does one mean by "Esperantists"? They occupy many levels of competency in the language: at one end the fully efficient user, and at the other the adherent who can barely read it.

Answer the question with another: How many persons in Britain — or Australia — who learned French as a second language can use it with any confidence? His query and yours are, of course, unanswerable in terms of factual knowledge.

LANTI KAJ LODEWYCKX.

"Mia espero estas, ke inter la knaboj, kiuj nun lernas nian lingvon, troviĝas geniulo kiu, post kelkaj dekoj da jaroj, produktos ĉefverkon, kiun volos legi en la originalo eĉ kontraŭuloj de artefarita lingvo". — Lanti: "Leteroj", p. 231.

"I do not deny the possibility of Esperanto or another artificial language developing into a literary language. It only requires men of great literary genius using such a language for original production". — Prof. A. Lodewyckx, Dept. of Germanic Languages, Melb. Univ.

Traduko: Mi ne neas la eblecon, ke Esperanto aŭ iu alia artefarita lingvo povos disvolviĝi en literaturan lingvon. Por tio estas necesaj homoj de granda literatura genio, uzantaj tian lingvon en originala verkado.

En 1933 nia redaktoro debatis per plumoj pri Esperanto kiel lingvo literatura. La leteroj aperas en "La Suda Kruco", aŭgusto, septembro, 1933.

(Pri la vorto: artifical, vidu: The A.E. 3/68.)

LIVING AND LEARNING

Earn a living and study in spare time, through an independent correspondence school for senior secondary students which may be set up in the Latrobe Valley this year. Young people would take subjects at Intermediate and Leaving levels while in their full-time jobs. This is the idea of Mr. Ivan Maddern, 65, a former Morwell High School principal, who founded Australia's first "independent" university, through which 70 to 80 people are studying for degrees in arts, science and education by correspondence.

He said: "Young folk are impatient at being kept in full-time study and treated as dependent children . . . they must be allowed to go out into the world and live as they learn". His courses would include English, history, Esperanto, mathematics and possibly other subjects. As with his university, the new school would have no examinations and no failures: students would be assessed on assignments.

The Independent University of Australia reopens in February, when Mr. Maddern hopes to start with 100 students, rising to 150 or 200 in June and September.

"POPOLA FRONTO" (HISPANUJO)

Dum parto de la Hispana interna milito, 1936-39, mi ricevis la gazeton "Popola Fronto" el Valencio: entute 32 numeroj de 1 Aprilo 1937 ĝis la fina en Januaro, 1939. Ilin mi jam transdonis al S-ro I. Maddern, kuratoro de la Biblioteko kaj Muzeo Memoriga al William Drummond.

La numeroj estas tre valoraj bibliografie. De Hispanujo jam venis demandoj pri ili. Dezirante eviti riskon de perdo aŭ diserigo, mi metis ilin sub kuratoran konservadon.

La lasta numero brave spitas al la tre diprema situacio milita en tiu tempo: "Jam venos tagoj pli helaj; tre fiere tiam ni rememoras pri nia digna konduto!" — Red.

AŬSTRALIA ESPERANTO-ASOCIO OFICIALA INFORMILO

NOVAJ ANOJ:

Pye, Sro L. Marrickville, NSW
Harrison, S-ro R. B. R., Castle Hill, NSW
Garrard, F-ino Robyn, Masterton, N.Z.
Bain, S-ro R. M., Cremorne, NSW
May, S-ro H. W., Bathurst, NSW
Edmeades, S-ino A. E., Geebung, QLD.
Williams, F-ino B. T., Bellevue Hill, NSW
O'Grady, S-ro T. S., Mt. Gravatt, QLD.
Pearl, F-ino W., Mosman, NSW
Crane, S-ro D., Mundubbera, QLD.
Jedwab, S-ro L., Brighton, VIC.
Curry, S-ino E. S., Coogee, NSW.
T.G.M.F.

Strickland, S-ino E., Croydon Park, NSW \$1.50
Rockhampton Esperanto- Societo, \$5.00
Smith, S-ro K. L. G., Balgowlah, NSW \$15.00
Williams, F-ino B. T., Bellevue Hill, NSW \$6.00

ANONCOJ:

F-ino R. J. Harris nun loĝas en Port Moresby (Dept. of Business Developments) kaj bonvenigus Esperantajn vizitantojn.

La emblemo sur la novaj kartoj estas artplena desegnaĵo de nia Victor Bourlin, kiun ni dankas kaj gratulas pro bonega rezulto. — Russ Baxter, sek. 5 jan.

LIBA AU ROSALJA . . . ?

E. Privat en: "Vivo de Zamenhof", Marjorie Boulton en: "Zamenhof", Z. Maimon en: "Monda Kulturo", vintro 1966 k.a. nomas la edzinon de Marko Zamenhof respektive: Rozalja, Rozalia, Rozalio. A. Holzhaus, male, asertas ĝin: Liba, sur atesto de la naskiĝdokumento de L. L. Zamenhof en "Memorlibro de la Zamenhofa Jaro" (1960) kaj atentigas pri represo de la dokumento en "Esperanto", dec. 1959, p. 203 . . . "Liba Solemovna Sofer = Liba, filino de Solem, Sofer. Ankaŭ vidu: "Esperanto Triumfonta", 19 dec. 1922, kaj "Doktoro kaj Lingvo Esperanto" (Holzhaus, 1970).

Kio nome atestas la nomon Rozalja k.s.- De kie la formo elfonto?

TRADUKA RONDO

The Translation Circle is now limited to its present members — 30 of them. I type with carbon-papers four 8's=32 copies. This leaves me one for myself and one for eventual use. I can accept new members only as present ones leave. —F.R.B.

AUSTRALIA KRONIKO

PERTH: La jarkunveno de la E-Ligo de Okcidenta Aŭstralio okazis 4/12. Ciu oficisto raportis la progreson de aferoj sub sia kontrolo. La elspesoj superis la enspezojn je \$20.23. Nia Publicistino, kun nia vigla sekretario, kaptis ĝian okazon por intervui ministrojn de Edukado, lernejestrojn kaj eminentulojn de Radio, Televido kaj gazetaro.

La nova Estraro: Prez: J. Hawks. Vic-Prez: S-ino R. McGrath; Sekr. W. Howard; Kas. O. Loneragon; Ekzamenisto: D-ro C. Caldera; Publicisto: S-ino I. Einihoviĉ (kun helpantoj S-roj Mappin & Smeets); Bibliotekisto: S-ino V. Payne; "Nigra Cigno": S-ino E. L. Palmer.

Car multaj aferoj postulis detalan diskutadon oni tiucele dediĉis tutan dimanĉon (14/1) al "Seminario"

Nia Zamenhofa Festo 15/12 estis treege sukcesa. Ĝi okazis en bela, granda salono de la nova domo de "Commercial Travellers Association" en la urbcentro. Ĉeestis 105 personoj (jes, cent kvin!). La bona rezulto ŝuldiĝis al la fervora varbado de S-ino I. Einihoviĉ, kiu senĉese kontaktis malnovajn membrojn, novajn kaj aspirantajn. Parlamentano S-ro Malcolm Brice venis kiel reprezentanto de la ĉefministro. Ankaŭ ĉeestis multaj malnovaj anoj, inter ili David Miller, Rowland Stephens, Nell Claxton, Edith Willis.

Nia sekretario, S-ro Howard, direktis la programon, kaj nia prezidanto, S-ro Hawks, bonvenigis la gastojn. D-ro Einihoviĉ impresis festparoladis. Por la gastoj F-ino O. Stempel tradukis lian paroladon. Eminentaj gastoj parolis favore pri nia movado. La bongusta festmanĝo cedis al elstare bona muzika programo, inkluzive de kantoj en Esperanto, teatraĵeto kaj programeroj prezentitaj de S-ino Vera Payne kaj du filinoj.—G. Pollard (kun aldonoj de R. McGrath).

MELBOURNE: Hungara migrinto, S-ro Sandor Polacsek, iama U.E.A. Delegito el Komlo, kaj gastiginto de Julio Baghy, salute alparolis 27/11. Parolis S-ino L. Fridenbergs, priskribante flugviziton al parenco en Usono. Krom vidindaĵoj kaj aliaj interesaj pri la vojaĝo, ŝi informis pri kelkaj malavantaĝoj, kiuj embuske atendas vojaĝanton. Arnold Baldwin, ĵus reveninta el Eŭropo, rakontis (4/12) pri vizitoj al diversaj transmaraj E-Centroj kaj renkontiĝoj kun E-istoj en Londono, Parizo, Roterdamo kaj Vieno. En Vieno li inspektis

la famekonantan Internacian E-Muzeon.

La Melburna Zamenhof-Festo okazis je 9/12 en la salono de la Y.M.C.A. Ceestis 62 personoj, pli ol en antaŭaj jaroj, inter ili ankaŭ 7 vizitantoj el Morwell. Guplenan programon komencis S-ino M. kaj F-ino M. Sanders per pianludado. Post salutoj de klubaj reprezentantoj Loreta Kelly kaj Mary Malone, el Morwell, ravis per Esperanto-kantado, kiun ili akompanis per gitaro kaj tamburino: kaj samspeca plezuro rezultis el la posta kantado en E-o de la E-grupo de Malvern. La E-Klubo de Orientaj Antaŭurboj prezentis 4 amuzajn skeĉojn, kiuj ne nur instigis ridadon, sed malkaŝis aktoran talenton de pluraj anoj. Kun pardonpeto al Raymond Schwartz pro aktualigo laŭ loka scenejo, I. Heldzingen deklamis "Promesoj de la Kandidato". S-ino kaj F-ino Sanders denove ravis duete beklutante, antaŭ ol Arnold Baldwin prezentis sian revuon pri al E-agado en Viktorio dum 1972. Li esprimis dankon al kelkaj artistoj per donacetoj. Festparolado de Ivan Maddern, kiu skizis la vivon de Zamenhof kaj faris komparon inter Zamenhof kaj Kristo, celis ĉefe al komencantoj kaj novuloj. Sekvis la himno kaj la kutima manĝeto kun gaja babilado. Ni speciale dankas al la Morwell-anoj, kiuj devis longe veturi Melburnon kaj el kiuj tri kontribuis al la programo.

La Jarfina festeto de la Melburna E-Soc. okazis 11/12. S-ro Munro gvidis konkurson kaj legis la Kristnaskan mesaĝon de Sta. Luko. S-ro Beechey parolis pri sia okjara fideleco al E-o. Arnold Baldwin informis pri internacia kongreso (3 jarojn antaŭ la naskiĝo de E-o) por decidi la nulan meridianon ĉe Greenwich, kiun li mem vizitis antaŭ nelonge. Herbert Koppel legis leteron de Kim Bastin pri kontaktoj kun Finnaj E-istoj.

SYDNEY: Shirley Fanos organizis memorajan vesperon; membroj portis objektojn kaj parolis pri ili. Objektoj variis jam de orbulo ĝis kandelo. Wre Chandler montris gazetojn de lernejoj kie li estis instruisto, Faris ilin lernejan por interŝanĝo kun alilandaj lernejoj. Laŭoportune li instruis E-on, kaj foje aperis E-aj artikoloj en la gazetoj. Dr. Gordon Payne parolis pri la trovitaĵoj Tutenkamen, sed kompreneble li ne posedas memorajon! Eve Matison havis japanan vizitanton de bonvolmisia ŝipo; tiu ĉi iomete parolis E-on.

27/11: Ni bonvenigis studenton Laurie Pye, kiu loĝos en Kanbero. Norman Brodie montris lumbildojn: ni vidis Kaburbon de la supro de Monto Tabla, Durbanon, la grandegan familion de Zulua ĉefo — ĉiujn preskau senvestaj. Sekvis bildoj de Lisbono, Rio de Janeiro, Israelo: la Morta Maro, la Plorkria Murego, la Muzeo de la Skribulajoj, la kibucoj en la lando, la Memorajo al J. F. Kennedy, la Altaĵoj de Golan k.m.a. Tiam sekvis bildoj pri lokoj apud Perto.

4/12: Gastparolis S-ion Loraine Price pri Bahaismo, kies idealoj estas similaj al tiuj de E-o. Ĝi favoras la uzadon de internacia helplingvo. Ĉe E-a bankedo en Parizo feb. 1913 Abdul Baha aprobis la vivon de Zamenhof kaj lia lingvo.

(Ankaŭ en Edinburgo 7 jan. 1913 li ordinis Bahaanojn en la Oriento zorge studi E-on. Legu artikolon en "Encik. de E-o". — Red.)

11/12: Ni bonvenigis S-ron Verlinde, bravan blindulon el Nederlando, kiu vizitas Sidnejon denove, post 4 jaroj. Victor Bourlin raportis, ke alvidis liajn lumbildojn en Dubbo preskaŭ 50 personoj, al kiuj li disdonis "verdajn kartojn". En loka ĵurnalo aperis anonco: "Vizito de Mondmarŝanto".

16/12: Sajnas, ke Esperanto-Domo estas konstruita el kaŭĉuko, ĉar 50 divers-klubanoj vizitis ĝin por festi la Zamenhof-Vesperon. Volo Gueltling festparolis, tributante al D-ro Zamenhof kaj emfazante la grandan kaj imponan kontribuon, kiun E-o povas doni al la mondo. Post komuna kantado Margaret Liston prezentis: "Cindrilino kaj la Kristnaskarbo", pantomimon, kiun ŝi mem verkis. La Drama Grupo de Manly E-Society partoprenis en la teatraĵo, kiu ofte eĉ ade ridegis la ĉeestantojn.

MANKAS SEKRETARIO

Fine de 1972 pro privataj kialoj S-ino Lily Goldsmith eksigis de sekretarieco de la N.S.K.-Federacio. Dankon al ŝi por fidela servo al la Federacio kaj la movado ĝenerala! La prez-o, Les Scott kaj la direktoroj bonvenigus proponojn de alia Esperantist(in)o. Ĝi estas pagata partotempa ofico, kiun povus plenumi homo sufiĉe bone parolanta E-on kaj almenaŭ iom sciante pri komercaj aferoj. Volonte oni konsiderus ĉiujn proponojn.

Por kontakti la Federacion aŭ pagi kotizon, skribu aŭ telefonu (977 3338) al Les Scott, 34 Ocean rd., Manly, 2095.

La unua Federacia kunveno por 1973 okazos 30 jan., kiam oni nomos la novan sekcion kaj la venontan konferencon de la Fed.

PESTIS LA KLUBO MANLY

Societa vespero fine da la Kluba trimistro okazis ĉe la Virina Kroketa Klubhalo en Manly 2 dec. Programestro: Robbie Robertson, prez-o de A.E.A. La ĉefa programero: pantomimo, La Kristnaskarbo de Cindrulino, verkita kaj reĝisorita de S-ino Margaret Liston. Geroluiĝoj: Cindrulino — May Baxter; Malbelaj Fratinoj — Isobello; Eunice Graham; Dorabello: "Robbie" Robertson; La Patrino—Thora Richmond; Feino de la Kristnaskarbo — Glenda Brown; Princo Carmeo — Russ Baxter. Ĉefkanceliero — George Thatcher. Akompanistino, Olive Bleisner. Gardistino de kantado, Marjorie Duncan. Anoj de "Tatts", ekstera amatora grupo, partoprenis.

Ĉe la hejmo de Ruth Carruthers 10 dec. la Klubo Manly denove kunvenis. La kursoj ĉe la vespera kolegio okazos ĉiumarde anstataŭ ĉiujarde. La ŝalma (bambufuta) grupo — Peg Ford-Lewis, Marjorie Duncan, Anne Gash — ludis sezonajn ariojn. Vespermanĝon bongustan aranĝis S-ino Ruth Carruthers. Poste "Robbie" montris diapozitivon de la antaŭa pantomima vespero. — Elviess.

GASTPAROLANTOJ BEZONATAJ

Les Scott, kasisto de AEA kaj prez-o N.S.K. Federacio, estas ankaŭ fakdeligito UEA por la Rotaria movado. Li alvokas helpon de gastparolantoj por Rotariaj kaj aliaj grupoj. Se iu povas helpi, tiu kontaktu S-ron Scott, kiu tiam informos la Rotarian movadon k.t.p. pri gastparolantoj haveblaj por klubprogramoj. Tiuj, kiuj jam parolis ĉe iu Rotaria kunveno, bv. informi al li, kiu uzos la novajon en la eldono: "Rotary Down Under", presajo ricevata de preskaŭ ĉiu Rotariano en Aŭstralio kaj Nov-Zelando kaj legata ankaŭ de ties familianoj.

BRISBANE: La jaro finiĝis (9/12) ĉe la hejmo de Edna kaj Howard Jullie, kiam 60 personoj festis la naskiĝtagon de D-ro Zamenhof. Estis ĝoja societa vespero. Komenciĝante je la tri pm. ĉiuj kuniĝis per arakida ludo (para aŭ malpara), la gajninto estis Roberta Edmeades. Je la 5-a ni pretiĝis la subĉielan manĝon. Poste okazis programo de amuzajo, dramo, muziko kaj magio. Tre plaĉis ni ke membroj de aliaj kluboj

povis ĉeesti. Reprezentantoj venis de Redcliffe, Toowoomba, Sherwood kaj Beenleigh. Ni adiaŭis al Hans Brendel, kiu transloĝiĝos al Nov-Zelando. Erika Gunster transiris la Esperantan kukon, kaj Arthur Bayliss loterie gajnis grandan skatolon de biskvitoj.

La Ĝenerala Kunveno okazis en nia klubĉambro 11/12. La Prezidanto Mal Robinson dankis membrojn de la komitato kaj geinstruistojn pro ilia kunlaboro dum (1972). La nova Estraro: Prez: Mal Robinson; Vic-Prez: Tom O'Grady; Sekr: S-ino Val Robinson; Kas: S-ino S. Martin; Vic-Sekretarioj: F-inoj B. Allatt & J. Elvidge; Biblioteko: T. O'Grady; Libro-Peranto: S-ino A. Edmeades. S-ino Win Greenhalgh, sekretario de la Kongresa Komitato, parolis pri aranĝoj faritaj ĝis nun.—V. Robinson.

TOOWOOMBA: Ni festis la naskiĝtagon de D-ro Zamenhof en la hejmo de Ges-roj E. J. O'Mara. Ĉeestis 27 personoj el Toowoomba kaj Brisbane. F-ino M. O'Mara gvidis la komunan kantadon kaj la Prezidanto, S-ino L. Buchan, festparoladis.

Landa Kongreso sub Tertremo

La sukcesa 38-a Nov-Zelanda Esperanto Kongreso okazis en la urbo Masterton (proks. 19,000 loĝantoj) de la 4-a ĝis la 8-a de januaro, 1973. Aliĝis 98 personoj el kiuj 86 partoprenis la kongreson. Inter ili estis du vizitantoj el Aŭstralio: S-ro Arthur Cocking (Manly) kaj F-ino Celia Radcliffe (Okcidenta Aŭstralio). La kondiĉoj en la kongresejo, St. Matthew's Kolegio por Knabinoj, estis bonegaj. Kompreneble, la L. K. K. ne respondecis pro la mal-konstruo de halo, kie multaj aranĝoj devus okazi. La suno brilis seninterrompe dum la unuaj kvar tagoj. Krome la Naturo aldonis iom da dramo: proksimume je la 2-a matene, 16/1, Masterton, kun multaj aliaj partoj de la Norda Insulo, estis skuata de sufiĉe forta tertremo, kiu felice ne kaŭzis damaĝon.

Du novaj ideoj: Unue, laŭ ekzemplo de UEA, la diversaj ĉambroj havis nomojn de mortintaj elstaraj E-istoj de Nov-Zelando. Due, ĉe la oficiala malfermo, kie parolis lia urbestra moŝto S-ro T. S. Tankersley, ni kantis la nacian kanton "Dio gardu Nov-Zelandon" anstataŭ "Dio gardu la Reĝinon". La anoj ĝenerale subtenis proponon okazigi "Sud-Pacifikan Kongreson"; almenaŭ 15 indikis, ke ili estus pretaj viziti Aŭstralion en 1976, se ĝi okazus. Prof. C. J. Adcock, komisiito

por la subskriba kampanjo, raportis ke li sendis cirkuleron al ĉiuj parlamentanoj. El 84 nur 15 respondis ĝis nun, kaj el tiuj nur 3 subskribis la formularon subtenantan Esperanton.

Okazis 2 elstaraj prelegoj: Prof. C. J. Adcock, emerita profesoro de psikologio, parolis pri la temo "Vidi estas Kredi". Vidinte lian kolekton da kliŝoj, kiuj montris kiel facile la homa okulo trompiĝas, ni ne volis kredi ion ajn, kiun ni vidis! La hungara E-isto Josef Major, kiu dum multaj jaroj vivas en Nov-Zelando, parolis pri "Esperantologio". Neniu povus paroli kun pli da aŭtoritato pri tiu temo ol nia amiko, kiu siatempe studis ĉe famaj personoj kiel Waringhien, Kalocsay kaj Wueter.

La materialo kaj la parolado estis tiel interesaj, ke oni aranĝis illan daŭrigan dum horo post la planita horo.

Nur unu grupo prezentis skeĉon por la Drama Konkurso, la junulara grupo E-JANZ; por fari veran konkurson ili fakte prezentis du erojn, inter kiuj la juĝanto devis elekti por la premio. Du aliaj grupoj prezentis legitajn teatraĵojn. Diservon (8/1) gvidis S-ro W. Harding, anglikana pastro. Okazis Oratora Konkurso, lingvaj kaj literaturaj sesioj, paroladetoj de kongresanoj kaj Debato inter kvar personoj. La kongreso finiĝis per kabareda vespero, kie diversaj programeroj alternis kun dancoj. — Ralph Dearnley (Wellington).

DUMVIVAJ MEMBROJ DE U.E.A.

Mi ĝojas anonci du pluajn Dumvivajn Membrojn de U.E.A. En oktobro S-ino Doris Sinclair listiĝis, kaj nun mi fieras aldoni la nomojn de S-ro Ralph Harry, nia diplomata samideano, kiu nuntempe estas ambasadoro por Aŭstralio ĉe Okcidenta Germanujo, kaj de S-ro Russ Baxter, nia alte estimata sekretario de nia Aŭstralia Esperanto-Asocio. La ricevo de la revuo "Esperanto" kaj la Jarlibro de U.E.A. estas garantiata por ili dum la cetera vivo. — Ken G. Linton, Cefdelegito.

KABE: ORIGINALA PROZO

Kazimierz Bein ("Kabe") estas konata kiel tradukisto; malmulte li verkis prozoriginale. Interesa do estas lia longa prelego ĉe la Bulonja E-Kongreso 1905. La teksto estas en libreto: "Boulogne 1905: Testo kaj Triumfo", Nro 1. Kolekto: Zamenhof en sia Tempo (Esperantaj Francaj Eldonoj, 11 rue Vergne, Marmande, France). Tiu prelego estas valore havinda.

PEPPLENDJO

Kiam foje skribas mi leteron
Prenas mi helpeme la liberon
Sendi kromlegajojn por amuzo,
Ankaŭ por piezuro kaj plu-uzo.
Faro mia unu homon ne tre plaĉis:—
Al ĝi li grimacis — eble kraĉis:—
"Malnovaj gazetoj, folioj verkaĉaj,
Por mi estas aĵoj ofende malplaĉaj.
Ĉesu plu-sendon, mi varme pripetas,
Ĉar tiajn rubaĵojn mi nepre forĵetas."

Al homo tre klera en fora landeto —
Ja Brito, kaj ankaŭ fameta poeto —
Nesaĝe mi foje fuŝfaris eraron,
Skribinte: "Ĉu uzas vi rimo-vortaron?"
Akre (ne sakrel!) respondon li donis:
Nur ĉerbon la propran li iam bezonis:—
"Mi certe ne havas la aĉan kutimon
Suĉadi el libroj por trovi par-rimon!"

Jen kaj jen amikoj plende grumbblas:
"Ĉe pala skrib' mi pro neklaro stumblas.
Rubandon novan ŝiksu al tajpilo,
Por ke mi legu viajn kun facil'".
Ho karaj, mi komprenas vian splenon.
Tre ofte mi neglektas la bobenon.
Tajpante arde, kun plenstreĉa menso,
Ne havas mi rubandojn en la penso!

—Farbo.

(Anglalingva versio laŭ peto.)

PICKED PARS

Mr. J. Kane, mayor of Edinburgh, is an E-ist. He translated for delegates visiting the Viennese councillors.

In 15 years North Vietnam has issued 57 Esperanto books; four have been translated into Japanese.

A Chinese story for children has been translated into Italian. Name: "Mi volis viziti lernejon" (I wished to attend school).

"Retoriko", by Ivo Lapenna, and "Nepalo malfermas la pordon" (Sekelj) have been translated into Polish from the Esperanto originals.

A 22-page booklet in Esperanto has been issued on Bahaism. At Mrs. R. O. Stone, 504 N. Fifth St., Gallup, 8730N. Mexico.

After leaving the Scout Jamboree in Tokio W. Wijmer, head of the Dutch Scouts, journeyed by motor-boat 12,000 miles through Japan and S.W. Asia. In Japan he used only Esperanto.

BUĈISTO, VIANDVENDISTO

I am going to the butcher's = Mi iras por aĉeti viandon. Jen la laŭsenca traduko. He spoke to the slaughterman. = Li parolis al la buĉisto. (Viro, kiu metie buĉas.)

ANGLAJO PARLAMENTANA, p. 261

Nur unu provo ricevita — tiu de nova leganto, S-ro Tom O'Grady, Upper Mt. Gravatt, Q. Jen:

1. Tiel mi opinias — sed nur laŭ mia kompreno de leĝa konsilo.

2. Tio, kion volas kaj estas faranta la registaro, kontinuiĝas antaŭajn okazitaĵojn.

3. La rezultato farigos laŭ diligenta ekzameno kaj studo.

4. Ĉu mi ne rajtas aserti, ke mi estas misprezentita, ĉar la Opoziciestro diris malvere, ke mi misprezentis lin?

A.E.A. EXAMINATIONS

The Examining Commission asks all intending aspirants for diplomas that they refrain from entering prematurely. They should have sound reasons for a confident belief that they can pass both in the Written and the Oral sections. When a candidate fails, both parties feel unhappy.

LAZARO AŬ LUDOVIKO?

La pozicio de liaj baptonomoj varias. Zakrezewski, Boulton, Esperanta Enciklopedio, Waringhien, Lapenna, Privat uzis: Lazaro Ludoviko Zamenhof.

Aliaj verkistoj uzis: Ludoviko Lazaro . . . La enskriboj sur memorŝtonoj, ankaŭ ili diferencas. Sur la tomoŝtono: Ludwik. Same sur memortabuloj en Varsovio kaj Białystok; tamen sur tiu en Vieno: Lazar Ludwig . . . Sur lia persona vizitkarto: Dr. Ludwik Samenhof. Pri lia uzo de Z anstataŭ S en postea tempo, vidu: "Nica Lit. Revuo, 1/59, 3/59 kaj "Originala Verkaro", p. 427-8.

Lia nomo ne troviĝas sur la naskiĝdokumento en "Memorlibro", sed jen definitiva diro: "Mia plena nomo estas Ludvigo Lazaro (Ljudovik Marković Z-f): ruslitere. Vidu: O. V. 482.

FILMO PRI AUSTRALIO

"Fakto — Aŭstralio en la 70-aj jaroj", 16-mm kolorfilmo en E-o. La 4-a E-filmo eld. de la Aŭstralio Registara Buroo por Informado; daŭro 20 min. Pruntebla ĉe Inform-ataŝeo, Aŭstralio Ambasadato, Bonn. — Laŭ "H. de E."

KORESPONDADO

Kun gejunuloj: Uveges Bela, Szarvas, Szabredsaĝ ut, 1-3 Hungary.

Nette Buis, Berkenstraat 7, Krommenie; Margo Sminia, Burg Mosselstraat 43, Krommenie, Holland.

Multaj plumamikoj atendas vin ĉe/ Klubo "Unueco", Dorpsstr. 843 Krommenie/Assendelft, Holland.

RECENZOJ

"Printempo en la Autuno": Julio Baghy. Eld. Dansk Esperanto-Forlag, Ingemannsvej 9, DK-8230, Aabyhøj. 116 paĝoj. 15 Danaj Kr.

Enkondukas la rakonton prozpoemo al la Printempo jam sin manifestanta en la pasanta Autuno.

Temas pri orfo milita, adoptita de oficiro en bonstata hejmon, kaj pri knabino kiel bebo kaŝe forlasita sur ŝtupoj de cirkveturilo. Sentante sian komunan sengepatrecon, ankoraŭ pli forte la getrovitoj sentas reciprokajn animsimpatio — finvorte amon unu al la alia. La varmo de printempa karesemo burĝonis en iliaj koroj en tiu tempo, kiam la formortanta aŭtuno triste adiaŭis. Li, Adam, jam studento; ŝi, Eva, cirka nomadino. Jen bazideo ĉirkaŭ kiu ludas la romantika imagemo de la aŭtoro.

Baltazar, la cirka magiisto, kaj Fridolin, la arlekano, tenere prizorgas la junulinon, kiu hazarde venis sub ilian bonfaran kuratorecon — ŝin, la vendistino de biletoj ĉe tendo-enirejo.

La aŭtoro kun bongusto re-vivas per siaj scenigoj la etoson de sia frutempa kariero aktora kaj per viglevortaj priskriboj kondukas legantojn laŭ la dolĉedolora vojo de l'amo gejunula. Iom filozofiecaj paragrafoj voĉitaj de la mirinde ĉio-scia Baltazar evidencigas fundan precepton pri la mistero de l'sorto, homa interamo, kaj la vivo mem.

En bonstata studento, kiu staras antaŭ promesplena kariero, pulsas deziro fari viv-ligon kun cirka vagabondino. Jen la situacio.

Fine legiĝas la lasta paĝo: sub devo al la cirkuloj, Eva veturiĝas aliloken sur la disvaga vojo, promesinte reveni — en la Printempo. Ĉu vere ŝitio faros? Adam elspiras la lastajn vortojn: "Tiel bela printempo, kiel tiu ĉi en la aŭtuno, venos neniam . . . neniam."

Baghy lertlingve originalas: "la nigra kostumo senkonture unuigis kun la nigra fono" (the costume blended with the black background).

"Liajn okulojn pinĉis la sapŝaumo" (The soap stung his eyes.) Generale lia instinkto uzi kurtajn frazojn estas tiu de E. Privat — trafe, kernece. Lufoje verhoj mankas al cetera tutklaraj frazoj: "En tendo loĝi ne bone." "Ĉar buklojn doni ne bone." "Tremanta, vibranta lumo de flagranta kandel." Alia verkisto esprimus per: Treme vibris lumo . . . Nur malofte troviĝas esprimo iom enigma, ekz-e: "la vizitantoj donis la anson (?) unu al alia" (16).

La unua eldono aperis en 1931. La represo estas bonvena.

"Infanoj en Torento": Stellan Engholm. 3-a eld. 100 paĝoj. eld. Dansk Esperanto Forlag. 15 Danaj kr.

La aŭtoro uzis la scenejon de regiono de li konata — Sveda kampar-urbo ŝtal-fabrika. Do, regiona romano, kiel principe estas la ĉefaj de Arnold Bennett pri la pez-industria Norda Anglujo. Sed en la Torentaj verkoj oni ne havas la pli dens-pensan imponon de tiuj Britaj literaturaj, ĉar en ili ne troviĝas la iom komplika intrigo, fina malnodiĝo aŭ frapa klimakso de vere granda plumfaro. "Infanoj . . ." estas samĝenra kun la alia Torenta kroniko, recenzita en The A.E. 11/72. Tekste modifita laŭ neceso, tiu aprezo aplikigas ankaŭ al la nuna libro. Ĝi estas simplastila vortbildaro de epizodetoj en la ĝejnula vivo, krom kurtaj kvereloj en hejmoj, kie mankas ideala familia harmonio.

La verko komenciĝas per sablejaj ludoj de amikaj geĉuboj kaj finiĝas per cerbumado de la samaj animoj antaŭ la problemoj de ilia estonta kariero. Inter la du tempopunktoj, ili inter si, kaj ĉe la gepatroj (lukaze de duba leĝeco), provizas envidojn en la korojn de junaj generacioj. Tra la libro enteksiĝis sane morala tono, per la diroj jam de porinfana instruistino ĝis la saĝkonsila uzinlaboristo, ilia amiko.

Priskribe kaj interparole, la lingvaĵo estas perfekte korekta, nepre imitinda por praktikantoj kaj ekzerce leginda por komencantoj.

Plaĉas elipsa uzo de "povas" — t.e. sen sekva infinitivo:— "(La pentraĵoj) ne estas bonaj, sed mi ne povas (subkomprene: fari, pentri) pli bone." Komparu: Lutero, "Ich kann nichts anders" = Mi ne povas alion. Mankas trafaj ekzemploj en la P.I.V.

Noto de recenzinto:

Laŭ Jarlibro U.E.A. 1968, 0.55 Danaj kr. = 7 c. De post tiu jaro la Jarlibro ne provizas tiun liston. Ni konjektas, ke 15 D. kr. nun = ĉ. \$2.50, eble iomete pli.

BONVOLU RIDETI . . .

Instruanto eksplikas al siaj lernantoj: "Ekzemple se vi havas aŭ faras, sekvas akuzativo".

Poste lernanto skribis jenan frazon: "Karlo havas tempon, sed li ne faris la tasko."

"Kial vi ne metis akuzativon ĉe la lasta vorto?" La respondo: "Sed Karlo ja ne faris . . . !"

"La oratoro parolis dum tuta horo".

"Pri kio?"

"Tion li ne diris."

Mezaĝa, etburĝe vestita paciento vizitis psikiatron. Gemis li: "Doktoro, mi suferas neurastenion. Nenio interesas min aŭ min amuzas."

"Do, oni devas restarigi ĉe vi la intereson al la vivo. Ĉu vi ŝatas bonajn mangaĵojn?"

"Ĉiu mangajo naŭzas min,"

"Ĉu vi ŝatas la sporton?"

"Ne. Ĝi lacigas min".

"Do, entreprenu vojaĝon".

"Ho, nur ĉe la penso mem, ke mi devas eniri, ekzemple, tramveturilon, tuj kaptas min deziro min memmortigi."

Subite venis al la kuracisto savanta ideo: "Aŭskultu min, amiko. Lastatempe en la cirko ludas rolon treege komika klaŭno. Li ridigas la publikon ĝis ventrokvevo. Iru tien por lin vidi kaj aŭdi. Oni nomas lin Gibart". (elp. jibar).

La vizaĝo de la paciento plilongiĝis. Li faris mirgrimacon kaj diris melankolie: "Sed tiu Gibart estas mi!"

Pastro disputis kun bienulo. Tiu ĉi fine insulte diris: "Se mi havus idiotan filon, mi igus lin pastro." Rebatis la pastro: "Ja, probable. Tamen evidente via patro ne tiel pensis."

RECENZOTAJ

"Junuloj en Torento": Stellan Engholm. 144 paĝoj. 20 Danaj kr.

"Kit Vivas": Jyette Lyngbirk. 94 paĝoj. 27 Danaj kr. Eldonis ambaŭ: Dansk-Esperanto-Forlag, Ingemannsvej 9, DK-8230 Aabyhoj, Denmark.

LIBRARY COPYING SERVICE

At the Universal Esperanto Association centre in Rotterdam stands the Hodler Library — one of the three largest Esperanto libraries in the world. It has a first-class modern photo-copying machine Rank-Xerox 4000, giving 45 copies a minute. The library is open to all researchers wishing to consult there the vast collection of works old and new.

Copies: format A4: 0.30 guld each. A 200-page book costs only 30 guld.

SPRITA RESPONDO

Kiam Goethe estis 60-jaraĝa, iu demandis: Kiomjara li estas? Li respondis: Trioble dudek-jara.